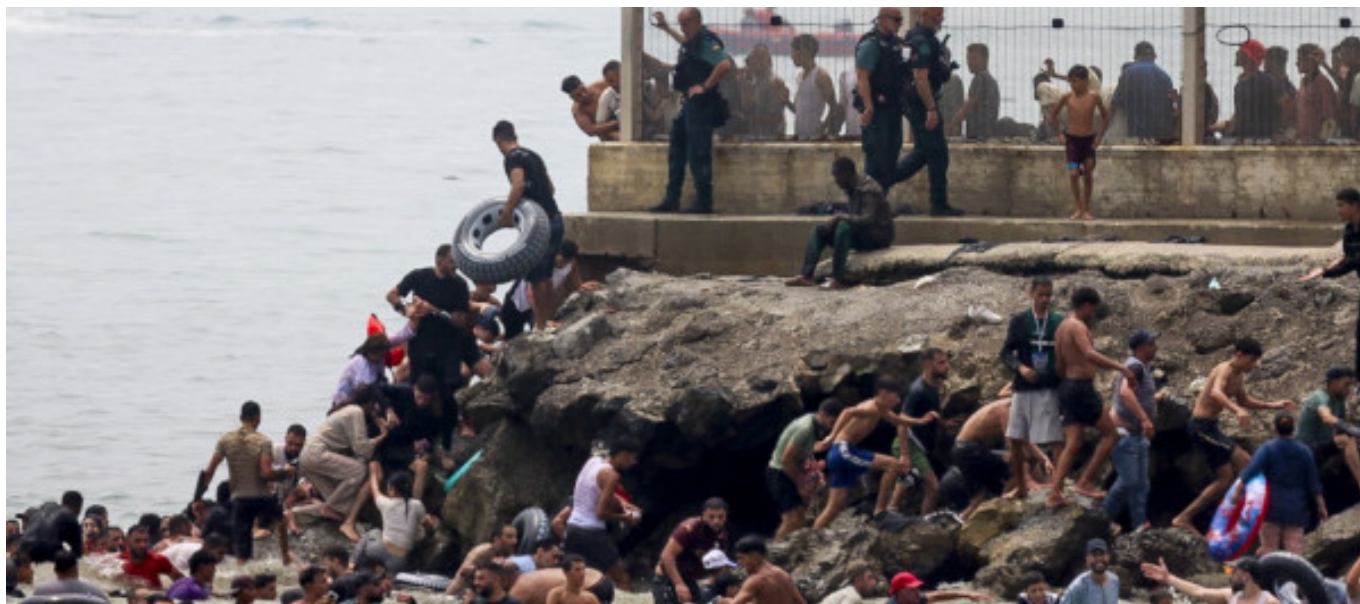

Schaf Schengen af en verleen alleen nog asiel op uitnodiging

Posted on 4 augustus 2026 by Hans Roodenburg

Tienduizenden illegale immigranten, hoofdzakelijk Marokkaanse mannen in de weerbare leeftijd, bereikten vorige week zwemmend of over land de Spaanse enclave Ceuta, tevens EU-grondgebied, gelegen aan de Noord-Afrikaanse kust.

Zowel over de aanleiding tot als over de gevolgen van deze invasie bestaat nog veel onduidelijkheid. Het heeft er wel alle schijn van dat de Marokkaanse overheid deze illegale immigranten een handje heeft geholpen. Ook bestaat de indruk dat deze invasie is getriggerd door een recente uitspraak van het Spaanse hooggerechtshof, inhoudende dat afspraken tussen Spanje en Marokko over het terugsturen van illegale immigranten niet van toepassing zijn op degenen die zwemmend de enclave weten te bereiken.

Dit impliceert dat betrokkenen asiel kunnen aanvragen in de EU, respectievelijk Spanje. Volgens de nieuwe regels van het EU-migratiepact zou dat een formaliteit zijn, want kansloos en moeten de immigranten dus terug naar Marokko. Of de linkse regering in Madrid, die momenteel bezig is honderdduizenden illegale immigranten

een verblijfstatus te geven, daar ook zo over denkt, is de vraag. Overigens kan ook deze regularisatie stimulerend hebben gewerkt op de invasie.

Belabberde grensbewaking

Deze hele gang van zaken maakt weer eens duidelijk hoe belabberd de bewaking van de buitengrenzen van de EU is geregeld. Hoofdoorzaak is natuurlijk het geldende asielrecht. Illegale immigranten mogen niet worden tegengehouden, want er zou weleens een echte vluchteling tussen kunnen zitten. Wie eenmaal binnen is kan aanspraak maken op een asielprocedure inclusief gratis rechtshulp voor eindeloos procederen, en is al die tijd verzekerd van opvang.

Frontex, het Europees Grens- en kustwachtagentschap, doet van alles en nog wat behalve het bewaken van de buitengrenzen. In de woorden van de topman van deze organisatie, de Nederlander Hans Leijtens: 'Wij houden geen migratie tegen, maar willen het wel fatsoenlijk regelen'.

We zijn dus afhankelijk van bilaterale afspraken in casu tussen Spanje en Marokko en dus ook van de nukken van de regering in Rabat als het gaat om de nakoming ervan. Krachtens het EU-migratiepact moet op diegenen die niet terugkeren maar asiel aanvragen de korte buitengrensprocedure voor niet-kansrijke asielverzoeken worden toegepast.

Of betrokkenen na afwijzing weer teruggestuurd kunnen worden naar Marokko hangt af van de welwillendheid van de Marokkaanse autoriteiten. Weliswaar is tussen Ceuta en het Spaanse vasteland nog een speciale, door Schengen vereiste, grenscontrole van kracht, maar gezien de chaotische toestanden momenteel in Ceuta ligt het niet voor de hand dat de Spaanse autoriteiten, gebruik makend van die controles, de oversteek van de illegale migranten naar het vasteland zullen tegenhouden.

Felle kritiek op Spanje

Het valt niet uit te sluiten dat deze migranten, al dan niet met stilzwijgende instemming van de linkse Spaanse regering, in Spanje helemaal geen asiel aanvragen en meteen doorreizen naar andere lidstaten van de EU. Frankrijk heeft daarom al meteen grenscontroles aan de Spaans-Franse grens ingevoerd. De

Italiaanse premier Giorgia Meloni heeft opgeroepen de aansluiting van Spanje bij de Schengenzone (het gebied waar de controles op het personenverkeer aan de binnengrenzen zijn afgeschaft) op te schorten, en ontving daarvoor bijval van de regeringen van Denemarken, Finland, Oostenrijk, Tsjechië en Zweden.

De Finse minister kwam op X met een harde terechtwijzing richting Spanje: 'Spain has completely failed to protect the Schengen Area's external border from infiltration. This cannot continue. All European countries must support Meloni's proposal. Countries that do not fulfill their obligation to protect the external border cannot be members of Schengen'.

Aangezien Schengen door eurofielen wordt beschouwd als een nagenoeg onaantastbare verworvenheid van de EU is zo'n uitspraak, en meer algemeen het standpunt van de regeringen in de genoemde landen, opmerkelijk te noemen.

Tegenover nadelen Schengen staan nauwelijks voordelen

Schengen heeft, door het afschaffen van de paspoortcontroles aan de binnengrenzen, de EU gemaakt tot een paradijs voor terroristen, criminelen en illegale immigranten. Daar staat heel weinig tegenover. Zie ook [mijn artikel over migratiemythen](#).

Ten onrechte wordt vaak aangenomen dat Schengen essentieel is voor het functioneren van de interne markt – een van de weinige EU-projecten met positieve gevolgen voor de welvaart in de Unie. Zo heb ik dezer dagen uit verschillende media de foute bewering opgepikt dat afschaffing van Schengen het internationale goederenvervoer zou raken.

Geen nieuwe vrachtwagenfiles

Schengen gaat echter helemaal niet over het goederenvervoer. De hele papierwinkel die vroeger gepaard ging met het grensoverschrijdende goederenvervoer, en die voor veel vertraging aan de binnengrenzen zorgde, is al tientallen jaren geleden afgeschaft in het kader van de voltooiing van de interne markt. Dat blijft zo, ook als aan Schengen een einde komt.

Vrachtwagenchauffeurs moeten, als Schengen wordt afgeschaft, desgevraagd bij

een binnengrens alleen even hun paspoort laten zien, en mogen vervolgens in de meeste gevallen meteen weer doorrijden. Alleen als steekproefsgewijs, of bij concrete verdenking, de laadruimte wordt gecontroleerd op illegale migranten, duurt het wat langer. Rijen vrachtwagens aan de grens behoren tot het verleden, ook als Schengen wordt afgeschaft.

Schaf Schengen af

Het grensoverschrijdende personenverkeer wordt na afschaffing van Schengen, afgezien van de paspoortcontroles, geen stobreed in de weg gelegd. Je mag nog steeds naar andere lidstaten verhuizen om er te werken, en als toerist of om andere redenen visumvrij naar alle lidstaten van de EU reizen. De bestaande mogelijkheden tot vestiging in een andere lidstaat voor niet-werkenden blijven van kracht.

Tegenover de evidente nadelen van Schengen, staan dus nauwelijks voordelen. Duitsland, Oostenrijk en in mindere mate ook Frankrijk zoeken al sinds geruime tijd met hun nagenoeg permanente controles letterlijk en figuurlijk de grenzen op. Ik zou zeggen: maak het officieel en schaf Schengen af. Voorwaarde is wel dat voldoende capaciteit in de vorm van personeel en moderne digitale systemen beschikbaar wordt gesteld om de controles soepel te laten verlopen. Hoe moeilijk kan dat zijn?

Achilleshiel: de buitengrenzen

Afschaffing van Schengen zou een stap in de goede richting zijn. Maar er is meer nodig. Dat de buitengrenzen zo lek zijn als een mandje heeft twee oorzaken. De eerste is het geldende asielrecht, dat het onmogelijk maakt om illegale immigranten tegen te houden en terug te sturen. Als dit niet wordt aangepakt blijft het dweilen met de kraan open.

De andere oorzaak is het faciliteren door landen aan de overkant van de Middellandse Zee van de praktijken van mensensmokkelaars die de oversteek van de illegale immigranten regelen. Over het aanpakken van het huidige asielbeleid is al veel geschreven, onder anderen door de wetenschappers Ruud Koopmans en Jan van de Beek, en ook hier op *Wynia's Week*. Grootste gemene deler: in de EU worden geen asielaanvragen meer in behandeling genomen, mogelijk met uitzondering van personen uit de regio Europa. Asiel wordt hier hooguit nog verleend op uitnodiging.

Van Ceuta naar Ter Apel

Ingaan op de details zou hier te ver voeren, maar de richting die we op moeten is duidelijk. Wat betreft de landen aan de overkant van de Middellandse Zee die onder één hoedje spelen met de mensensmokkelaars het volgende. Tot nu toe heeft de EU deze landen, die ook dwarsliggen bij het terugnemen van hun eigen onderdanen, met fluwelen handschoenen aangepakt. Wellicht was dit ingegeven door het streven in Brussel om de banden met deze landen verder aan te halen. Omdat deze aanpak niet werkt wordt het tijd voor een meer confronterende aanpak.

Het wachten is nu op de eerste Ceuta-zwemmers die opduiken in Ter Apel. Internationaal heeft deze affaire de asielproblematiek weer hoog op de agenda gezet. Of dit ook geldt voor premier Rob Jetten en zijn team is de vraag.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u \(weer\) mee?](#) Hartelijk dank!